

Mai 1945.

EN KLOSSET NS-PROVOKASJON, er ute og går for tiden. Lærerne på forskjellige kanter av landet har fått seg tilsendt et forvirret skriv om "lærermangelen, kunngjøringer av ledige poster, ansettelse m.v." Hensikter er å få gjort ende på lærernes halsstarrige oppslutning om blokaden. "Nå må vi alle være enige om: 1) at alle ledige lærerposter blir lyst ut snarest mulig, 2) at ledige lærere søker ansettelse." Ja, så står det!

Vi skal ikke ofre mange ordene på en falsk parole som er så troskyldig som denne. Som bekjent er det ingen ting i veien for at ledige lærere tar arbeid etter kolleger som har lagt ned arbeidet sitt på ordinær måte, p.g. av alder, sykdom e.l. Det kan bare ikke i slike tilfeller bli tale om fast ansettelse så lenge krigen varer, av den enkle grunn at det for tiden ikke er fri konkurranse om stillingene. Vi har jo bl.a. noe som heter nazistiske skolestyrer. Derimot er stillinger etter avsatte og arresterte kolleger blokkert.

Skulle denne blokkeparolen ikke gjelde lenger, ville de ansettende "myndigheter" om kort tid sitte med lister over ledige lærere som de kunne ansette i likegyldig hva slags poster. Så kunne de i ro og mak begynne utrensningen i skolen! Hva skulle hindre dem idet? De ville ha flust med folk å sette i stedet for illojale og gjenstridige skolelestere. De kunne bare avsette og fengsle friskt vekk så lenge det var plass på Bredtveit, Berg og Falstad.

Det kan ikke fins gode nordmenn som er i tvil om at blokkeparolen er et vern for skolen, elever og lærere. Når en lærer i dag blir fjernet fra sin stilling på rettsstridig måte, skaper "myndighetene" hver gang de samme anskeligheter for seg selv. En opphevelse av blokkeparolen ville bety at vi pr. omgående utleverte en mengde av våre kolleger - og særlig våre beste folk - til fri forfølgelse fra nazistenes side. Da fikk vi iallfall samtidig oppheve parolen mot nazifisering av hele vår skole og vår ungdom!

HONNØR FOR UNGDOMMEN! På Hvam landbruksskole, Romerike, er det i flere år blitt tatt opp frontkjempere utenfor konkurranse, til fortrenghet av gutter som etter de vanlige regler skulle vært opptatt som elever. Skolen er 1,1/2-årig, og det begynte et nytt kull i januar i år. Allerede da var det enkelte gutter som frivillig unnlot å møte opp, enda det stod plasser åpne for dem. De reagerte mot den åpenbare uretten som var øvd mot deres kamerater.

Tida gikk - til påske. Da hadde elevene fått fast tak på hverandre. Det trengtes bare en appell fra Heimefronten, så ordnet guttene selv aksjonen, og da skolen begynte undervisningen etter påskeferien, møtte det fram 1 - en - elev av 75. Selv frontkjemperne og hirdguttene ved skolen ble borte.

Utfallet av elevenes aksjon var imøtesatt med spenning. Ville Romeriksungdommen klare å organisere en stort anlagt kamp? Spesielle forhold gjorde at en måtte være forberedt på nederlag. Men ungdommen laget altså en 100% seier. Ingen kan lenger tvile på hva de mener om uretten som nazistene har begått, de har forstått det grunnleggende krav i hele vår nasjonale kamp: Her må ingen svikte! Virkningen er dobbelt. Innover på guttene selv: De har holdt mål. Utover, på fronten i bygdene: De har gjort andre sterke.

Seiren er så total at denne gangen har ikke nazistene vågd å slå til etterpå, som de gjorde på Kalnes. Nok et bevis til støtte for den erfaring

Heimefronten har høstet under hele sin kamp: Uredd innsats er alltid den minst farlige!

TRØNDELAG: Det florerer med arrestasjoner, og stadig går nye fangetransporter sørover. I den senere tid er lærerstanden blitt særlig hardt rammet. I Snåsa er lærerne Jørstad og Medjås tatt. I Grong høgskolestyrer Vermund Benum. I Osen, lærer Fredrik Angen. På Singsås, foruten Bernh. Hovstad, lærerne J. Winsnes og Ivar Kvernrod, den siste vistnok bror til den myrdede lærer Ole Kvernrod. Ved en skole, Bispehaugen, hvor den beryktede overlærer Sofie Herstad, "Stor-Germania" herjer, har lærerne vært utsatt for spesielt hardt press. Her er lærerne Arne Tangen og frk. Solveig Åsan avsatt, og en rekke andre utsatt for voldsomme trusler. Årsvikar Sletvold, Lademoen skole, arrestert av tyskerne.

I den høyere skole har det vært atskillig stillere med pågang på lærerne. Overlærer Tyrinhjell ved Handelsgymnaset og lektor Årseth ved Realskolen ble arrestert i mars.- Men desto hardere har pågangen på elevene vært. Først ble artianerne utsatt for temmelig hardt press om å fylle ut oppmeldings skjemaene til artium. Deretter ble de i midten av februar innkalt til nazimøter. For å trygge oppmøtet plukket nazistene ut 4-5 elever, som skulle være ansvarlig for at alle møtte. Disse gisler møtte fram, pluss en eneste en som gikk frivillig - de andre møtte ikke. Dette gjentok seg 2 ganger, men så gav nazistene seg foreløpig. De kom tilbake 1,1/2 uke senere med privat innkalling til artianere med fedre. De regnet åpenbart med at de voksne var svakere enn ungdommen. Og de regnet rett. For denne gangen møtte det ca 30 fedre, men bare 4 elever. Mot disse møtene protesterte foreldre i et skriv til rektor, og lærerne sendte et langt protestskriv både til rektor og departementet. Etter en måneds tid kom det svar fra departementet, som gir rektor og partiet medhold og tar lærerne fra skole. Lignende tiltak ble prøvd på Steinkjer og Namsos.

Siste nytt ellers er at ca. 50-60 ungdommer, derav en del artianere i rek. brev er innkalt til tjenestegjøring i Føregarden! De skal møte i NS-huset 12 april og etter lægeundersøkelse straks sendes til Oslo. For å kaffe seg publikum til sine foredrag, lager Rogstad den terroren forut for møtene at han arresterer ca. 50 personer som gisler og holder dem fengslet et døgn.

Tilsynelatende uanfektet av krigens gang driver tyskerne og befester seg både i og utenfor Trondheim, så hele byen snart er den rene festning. Det gir uhyggelige perspektiver hvis det skulle komme til kamphandlinger

SUNNMØRE: Avsatte: rektor Erling Kristvik, lektor Petter Eiken, lærer T. Kvamme, øvingslærer M. Strømnes - alle Volda Lærarskule, lærer Johan Alvestad, Volda, skoleinspektør E. Røsvik, Ålesund og rektor K. Foster-vold, Ålesund høgre skole.- Arresterte: Samtlige mannlige folkeskolelærere i Volda gymnasium, lærer Kaare Viken, Ålesund høgre skole, sittet på Vollan i 3 år. Lektor B. Solstad, Volda lærarskule, på Grini i et år, lektor Lovise Heggen, Volda lærarskule, lektor D. Gautestad, Volda lærarskule, rektor Riste, lektor David Hjelle, timelærer Per Riste, timelærer prost Tjensvoll, alle Volda Gymnas, lærer Jostensen, lærer Olav Hove, begge Volda handelsgymnas, lærer M. Dragesund, lærerinne Arna Dahle, lærer Olav Valsvik.

DRAMMEN OG DISTRIKTET: Arresterte lærere: Olav Haveråen, Skoger, først Kirkenes og så arrestert igjen. Olav Austad, N. Eiker, leir i Tyskland. Knut Eikenes, Drammen, gissel Grini. Anders Aarebrot, Haug, sammen med kone og datter. Sigvald Skram, Haug. Lars Borlaug, Haug, arrestert under unntagelsest. Bjarne Vidar, Tyrstrand, arrestert under unntagelsest. sammen med en sønn. Rektor Fønnum, Hønefoss, Grini. Frk. Solheim, Ringerikes Fylkesskole, Grini. Aasta Orset, Røyken. Henden, Kongsberg. Lektor A. Rygg, Drammen.